

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

*Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Факультет спеціальної освіти, психології і соціальної роботи
Кафедра логопедії і спеціальних методик*

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри
логопедії і спеціальних методик
протокол № ____ від ____ 2020

р.

Завідувач кафедри

_____**Олексій ГАВРИЛОВ**

ВИРОБНИЧА НАУКОВО-ДОСЛІДНА ПРАКТИКА З ПРОВЕДЕННЯМ ДОСЛІДЖЕНЬ В ЛОГОПЕДІЇ ОКК 11.01

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО КУРС

Викладач (викладачі)	Ткач Оксана Михайлівна
Контактний телефон	тел. (03849) 7-63-68
E-mail	kaflogoped@ukr.net, kaflogoped@kpnu.edu.ua
Профайл викладача	https://logo.kpnu.edu.ua/sklad-kafedry/tkach-oksana-mykhajlivna/
Назва освітньої програми	Спеціальна освіта (Логопедія).
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)
Галузь знань	01 Освіта / Педагогіка
Спеціальність	016 Спеціальна освіта. (Логопедія)
Статус дисципліни	Дисципліна професійної підготовки. Нормативна навчальна дисципліна
Сторінка курсу в MOODLE	https://moodle.kpnu.edu.ua/course/view.php?id=8806
016 Спеціальна освіта (Логопедія) <i>ПРЕРЕКВІЗИТИ І КОРЕКВІЗИТИ КУРСУ</i>	
Міждисциплінарні зв'язки	«Логопедія», «Неврологічні основи логопедії», «Спеціальна педагогіка осіб з порушеннями мовлення», «Логодіагностика», «Логопсихологія», «Спеціальна педагогіка з

Мова викладання	історією логопедії”, “Пропедевтика мовленнєвих порушень” українська
ОБСЯГ ДИСЦИПЛІНИ	

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік навчання	2020-2021	2020-2021
Семестр вивчення	1	1
Кількість кредитів ЄКТС	3	3
Загальний обсяг годин	90 год.	90 год.
Кількість годин навчальних занять		
Лекційні заняття		
Практичні заняття		
Семінарські заняття		
Лабораторні заняття		
Самостійна та індивідуальна робота	90 год.	90 год.
Форма підсумкового контролю	диференційований залік диференційований залік	

Анотація курсу Виробнича науково-дослідна практика з проведенням досліджень в логопедії є основним етапом практичного ознайомлення здобувачів вищої освіти з обраною спеціальністю, закріплення професійних знань і навичок, отриманих у процесі теоретичного навчання, створює умови для всебічного та ґрунтовного закріплення отриманих знань, ознайомлення з умовами проведення наукових досліджень на магістерському рівні відповідно до освітньо-професійної програми підготовки фахівця за спеціальністю 016 Спеціальна освіта спеціалізацією 016.01 Логопедія. Вона виступає складовою цілеспрямованого процесу підготовки майбутніх вчителів-логопедів, яка поєднує теоретичне навчання з формуванням навичок проведення науково-дослідної роботи з дітьми з особливими освітніми потребами, спрямована на формування професійних навичок науковця-дослідника

Консультації з навчальної дисципліни Онлайн-консультації або очні консультації (згідно графіка)

Мета і завдання курсу

Мета даної практики – оволодіння здобувачами ступеня вищої освіти магістр уміннями самостійно організовувати і проводити пошук, аналіз та узагальнення науково-дослідних матеріалів; поглиблення і організація узагальнення досвіду корекційно-розвивальної і психолого-педагогічної роботи під час проведення дослідження; удосконалення навичок науково-дослідної роботи; розвиток творчого мислення, креативності, наполегливості, наукового пошуку, власних здібностей та особистісних якостей; поглиблення теоретичних знань і формування

практичних умінь і навичок у проведенні наукових пошуків; вивчення наукової літератури з точки зору підготовки власного наукового дослідження; формування вміння адаптувати напрацьований дослідницький матеріал з метою викладу його у вигляді наукових статей або інших друкованих праць.

Основними завданнями є:

1. Удосконалення теоретичних та практичних фахових (логопедичних, психологічних, педагогічних) знань й умінь у процесі проведення досліджень.
2. Формування практичних умінь та навичок в професійній діяльності через використання наукових пошуків та орієнтирів.
3. Вдосконалення навичок у роботі з науковими джерелами, складання бібліографічного опису, вивчення досвіду проведення логопедичних досліджень з суб'єктами різних вікових категорій з порушеннями мовлення як первинного, так і вторинного генезу.
4. Уточнення методологічної бази дослідження, визначення теми і його структури, основних понять і положень.
5. Ознайомлення з методиками проведенням констатуючого і формуючого етапів дослідження.
6. Вивчення теоретичних досліджень використання статистичної обробки результатів експериментальної роботи;
7. Вивчення досліджень, які передбачають узагальнення проведеного наукового пошуку, передбаченого темою дипломного проекту, визначення і обґрунтування мети, об'єкта, предмета і завдань, теоретичного і практичного результатів власного дослідження.
8. Розвиток навичок науково-пошукової роботи, професійної самосвідомості і самовизначення.
9. Формування професійної мотивації майбутнього вчителя-логопеда, стимулювання бажання проводити наукові пошуки з метою формування найбільш оптимальних корекційно-розвивальних напрямків роботи з дітьми та іншими особами з порушеннями мовлення.
10. Проведення вивчення сімей, в яких є діти з порушеннями мовлення і визначення основних напрямків роботи з ними.
11. Формування цікавості до майбутньої професійної діяльності.

ФОРМАТ КУРСУ

Форми та види проведення навчальних занять

Форма навчання – денна / заочна

Види навчальних занять:

виконання практичних завдань, самостійна та індивідуальна робота

Методи та форми контролю

Методи контролю: відвідування корекційних та виховних занять, дискусії, вирішення проблемних ситуацій тощо.

	Форми контролю: поточний контроль (усне опитування, звітна документація практики, захист результатів проведеного дослідження, презентації виконаних завдань; підсумковий контроль (диференційований залік).
Необхідне технічне та програмне забезпечення, обладнання	Технічне комп'ютерне забезпечення для показу презентацій, відео матеріалів.
Індивідуальні завдання	Вивчення наукової літератури з предмету, розробка презентацій, адаптація та модифікація навчальних програм, написання рефератів.
Інтегральна компетентність (ІК)	ІК – Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми спеціальної та інклюзивної освіти у процесі корекційно-педагогічної, діагностико-консультативної, дослідницької та культурно-просвітницької діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування основних теорій і методів спеціальної та інклюзивної освіти в цілому та логопедії зокрема і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК-1. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
Спеціальні (фахові) компетентності (СК)	ЗК-2. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
	ЗК-3. Здатність працювати в команді.
	ЗК-4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
	ЗК-6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
	ЗК-7. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
	ЗК-8. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.
	ЗК-9. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
	ЗК-10. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.
	СК-2. Здатність розробляти та впроваджувати інноваційні методики і технології корекційно-розвивальної роботи з особами з особливими освітніми потребами (залежно від спеціалізації).
	СК-3. Здатність здійснювати діагностико-аналітичну, корекційно-розвивальну, консультативну діяльність з урахуванням особливих освітніх потреб здобувачів.
	СК-4. Здатність ефективно взаємодіяти з батьками, колегами, іншими фахівцями у процесі психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами на засадах партнерства.
	СК 7. Здатність до організації освітнього процесу у спеціальних закладах дошкільної і загальної середньої освіти з використанням сучасних засобів, методів, прийомів, технологій.

СК-08. Здатність до організації процесу виховання, навчання і розвитку дітей з порушеннями мовленнєвого розвитку і умовах інклюзивного освітнього середовища.
СК-10. Здатність розробляти і реалізовувати наукові та/або освітні проекти у сфері спеціальної та інклюзивної освіти.

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

РН 2. Здійснювати дослідження та/або провадити інноваційну діяльність з метою отримання нових знань, створення нових та удосконалення традиційних технологій викладання і супроводження та в ширших мультидисциплінарних контекстах.

РН 4. Добирати та застосовувати ефективні методики комплексного оцінювання розвитку дітей, рефлексувати та критично аналізувати достовірність одержаних результатів оцінювання, визначати на основі їх інтерпретації особливі освітні потреби дітей та рівень освітньої підтримки.

РН 5. Аргументувати, планувати та надавати психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги (допомогу) відповідно до рівня функціонування, обмеження життєдіяльності та розвитку дитини з порушеннями мовлення, забезпечувати ефективність власних дій.

РН 6. Встановлювати ефективну взаємодію з батьками, колегами, фахівцями, різними соціальними інституціями з метою забезпечення якості спеціальної та інклюзивної освіти на засадах партнерства.

РН 7. Робити фаховий внесок до професійних знань і практики та оцінювання результатів діяльності команди у сфері психолого-педагогічного супроводу дітей з порушеннями мовлення в інклюзивному освітньому середовищі, мотивувати учасників команди супроводу до досягнення спільних цілей.

РН 9. Вільно спілкуватись усного письмово українською та іноземною мовами при обговоренні професійних питань, досліджень та інновацій в сфері логопедії, спеціальної та інклюзивної освіти в цілому.

РН 10. Відшукувати необхідні дані в науковій літературі, базах даних та інших джерелах, аналізувати та оцінювати ці дані.

РН 11. Здійснювати управління складною діяльністю у сфері спеціальної та інклюзивної освіти та у ширших контекстах, розробляти плани і заходи з їх реалізації, забезпечувати якість освіти, оцінювати ефективність і результативність діяльності.

РН 13. Розробляти та реалізовувати заходи зі створення безпечного і здоров'язбержувального освітнього середовища, забезпечувати його якість та ефективність освітнього процесу з урахуванням особливих освітніх потреб, можливостей та здібностей дітей з порушеннями мовлення.

РН 14. Створювати та реалізовувати наукові розробки та/або освітні проекти, спрямовані на підвищення якості організації освітнього середовища для дітей з особливими освітніми потребами.

ПОЛІТИКА КУРСУ

1. Необхідність дотримання обов'язкових принципів академічної доброчесності, визначених Кодексом академічної доброчесності в КПНУ https://drive.google.com/file/d/1W_tRKAqt4kKFyD1zNzR76uxVZY3mUjBV/view та Положенням про дотримання академічної доброчесності <https://drive.google.com/file/d/1nVC6hDHeT4WxNS5c45xybMiWBEVDbGpb/view>

2. Відвідування занять здобувачами вищої освіти є обов'язковою складовою організації освітнього процесу. Про неможливість відвідування занять з поважних причин мають завчасно повідомляти викладача (-ів). Деталі за покликанням:

<https://drive.google.com/file/d/1ZbMN35h-7ZSJBBOVvL2bTCaLtRbcQA86/view>

3. Підтримується креативна ініціатива здобувача (-ів) вищої освіти.

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ТА ВИМОГИ

Результати проходження виробничої науково-дослідної логопедичної практики первинно обговорюються зі здобувачами-практикантами за участю вчителя-логопеда та керівництва закладу освіти за місцем її проходження.

Теоретично-практичні здобутки практикантів оцінюються за системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості поетапного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок. Підведення підсумків практики проводяться на підсумковій конференції в закладі вищої освіти, організованій з її захисту за участю методиста і керівника.

Форми оцінювання

Матеріали практики (звітна документація) подаються методисту після закінчення терміну проходження протягом наступного тижня. На захисті практики керівником практики від закладу вищої освіти виставляється диференційований залік. Оцінювання відбувається з урахуванням якості виконання завдань практики, ставлення до педагогічної діяльності, дисциплінованості та самостійності студента, систематичності в роботі, відгуку вчителя-логопеда та педагогічного колективу закладу освіти, правильності оформлення звітної документації.

Розподіл балів відбувається таким чином: 60 балів відводиться на оцінювання виконання завдань практики, відображених у звітній документації, 40 балів – на захист практики під час підсумкової конференції. Максимальну кількість балів, яку може отримати здобувач після проходження практики на підсумковій конференції – 100 балів.

<https://drive.google.com/file/d/1ZbMN35h-7ZSJBBOVvL2bTCaLtRbcQA86/view>

<https://drive.google.com/file/d/0B4IW4J1QFZAoLXVNNzg2bFJTTRng2ZVFjdnA0dEV1YmFiQXY4/view?resourcekey=0-CxWUU4B0hXDwe08FZrsfoQ>

Таблиця 1

Таблиця відповідності шкал оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти

Рейтингова оцінка з кредитного модуля (навчальної дисципліни)	Підсумкова оцінка за шкалою ECTS	Рекомендовані системою ECTS статистичні значення (у %)	Підсумкова оцінка за національною шкалою	
			екзаменаційна	залікова
			відмінно	зараховано
90-100	A (відмінно)	10		
82-89	B (дуже добре)	25		
75-81	C (добре)	30		
67-74	D (задовільно)	25		
60-66	E (достатньо)	10	задовільно	
35-59	FX			
			незадовільно	не зараховано

34 і менше	F			
Орієнтовні запитання, які пропонуються на підсумковій конференції з захисту виробничої науково-дослідної практики з проведення досліджень у логопедії	1. Поясніть сутність поняття «методологія наукового дослідження» та обґрунтуйте методологічні основи вашої наукової роботи. 2. Розкрийте особливості проведення наукового дослідження відповідно до умов експериментальної бази. 3. Які методи дослідницької роботи були вами використані під час практики? Проаналізуйте результат їх застосування (переваги; труднощі тощо). 4. Охарактеризуйте процес комплектування експериментальної вибірки для науково-дослідної роботи. 5. Якими морально-етичними нормами слід керуватись під час проведення прямих і опосередкованих спостережень за досліджуваними, організації бесід, анкетування з дітьми і батьками, психолого-педагогічними працівниками тощо. 6. Охарактеризуйте прийоми збору емпіричної інформації і її обробки. 7. Наведіть приклади наукових досліджень, дотичних до теми вашої дипломної роботи. 8. Аргументуйте формулювання категоріального апарату власного дипломного дослідження. 9. Сформулюйте прогнозовані наукову новизну, практичне значення і результати власного дипломного дослідження. 10. Проаналізуйте процес виконання індивідуального завдання науково-дослідної практики.			
Рекомендована література (основна, допоміжна, інтернет-ресурси)	Основна: 1. Белова А.Б. (2018). Спеціальна методика розвитку мовлення. Кам'янець-Подільський: Медобори-2006. 212 с. 2. Гаврилов О., Липа, О.В., Левицький В.Е., Ляшенко О.М., Кулеша Є., Данільченко В.Є. (2017). Прикладна корекційна психопедагогіка: олігофренопедагогіка: Навчальний посібник. Вид. 2-е, перер. та доповн. / за ред. О.В. Гаврилова. Кам'янець-Подільський: ТОВ Друк-Сервіс. 600 с. 3. Гаврилов О.В. (2012). Особливі діти в закладі і соціальному середовищі. Вид.2, доп. Кам'янець-Подільський: Медобори-2006. 322 с. 4. Гаврилов О.В., Гаврилова Н.С., Глоба О.П., Константинів О.В., Мілевська О.П., Ткач О.М. (2022) Програма та методичні рекомендації до практик для здобувачів вищої освіти спеціальності 016 Спеціальна освіта. Логопедія: навчально-методичний посібник Кам'янець-Подільський: В-ць Ковальчук О.В., 196с. 5. Колупаєва А.А. (2019). Навчання дітей з особливими освітніми потребами в інклюзивному середовищі / А.А. Колупаєва, О.М. Таранченко. Харків: Ранок. 304 с. 6. Константинів О.В. (2019). Професійно-трудове навчання учнів з порушенням інтелекту: Монографія / Константинів О.В. Кам'янець-Подільський: ПП „Аксіома”. 190 с.			

7. Левицький В.Е. (2016). Спеціальна методика ручної праці. Кам'янець-Подільський: ТОВ Друк-Сервіс. 112 с.
8. Лісова Л.І. (2012). Клінічна діагностика мовленнєвих порушень. Кам'янець-Подільський: ТОВ Друк-Сервіс. 96 с.
9. Логопедія (2015) / за ред. М.К. Шеремет. К.: Слово. 776 с.
10. Мілевська О.П. (2019). Логогімнастика. Кам'янець-Подільський: Медобори-2006. 52 с.
11. Мілевська О.П. (2016). Навчання розуміння текстів молодших школярів із затримкою психічного розвитку: Монографія. Кам'янець-Подільський: Медобори-2006. 202 с.
12. Організація індивідуального навчання (2007). Кам'янець-Подільський: Абетка-НОВА. 140с.
13. Програми для загальноосвітньої школи для дітей з тяжкими порушеннями мовлення (2018). К.: Початкова школа. 224с.
14. Тарасун В.В. (2011). Логодидактика. К.: НПУ ім. М.П.Драгоманова. 392 с.
15. Ткач О.М. (2016). Інклюзивна освіта дітей з тяжкими порушеннями мовлення. Кам'янець-Подільський: Друк-Сервіс. 148 с.
16. Ткач О.М. (2018). Логопедична практика. Керівництво з організації, виконання та захисту практики в закладах дошкільної, середньої та вищої освіти / О.М. Ткач. Кам'янець-Подільський: Аксіома. 144 с.
17. Шеремет М.К., Ревуцька О.В. (2009). Методика навчання української мови молодших школярів із порушеннями мовленнєвого розвитку (у процесі засвоєння словотворчих засобів. К.: НПУ імені М.П. Драгоманова. 194 с.
18. Чередніченко Н.В. (2014). Початковий курс навчання української мови молодших школярів із тяжкими порушеннями мовлення (ТПМ).К.:Слово. 208 с.

Допоміжна:

1. Белова А.Б. (2017). Пропедевтика мовленнєвих порушень. Кам'янець-Подільський: Медобори-2006. 140 с.
2. Бондар В.І., Ільченко А.М. (2009). Психолого-педагогічні основи розвитку дітей з психофізичними порушеннями в системі М. Монтесорі. Полтава: РВВ ПДАА. 252 с.
3. Гаврилова Н.С. (2011). Порушення фонетичного боку мовлення у дітей: Монографія. Кам'янець-Подільський: ТОВ Друк-Сервіс. 200 с.
4. Гаврилова Н.С. (2018). Логопедія: Навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський: Медобори-2006. 188 с.
5. Галецька Ю.В. (2018). Спеціальна методика викладання географії: навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський: Медобори-2006. 120 с.
6. Галецька Ю.В. (2019). Формування соціально-побутових навичок у дітей з помірним та тяжким ступенем інтелектуального порушення: монографія. Кам'янець-Подільський: Аксіома. 230 с.
7. Голуб Н.М. (2014). Дидактичний матеріал з корекції та розвитку писемного мовлення учнів молодшого шкільного віку. К.: Слово. 384 с.
8. Діти із затримкою психічного розвитку та їх навчання (1997) / Т.Д.Ілляшенко, Н.А.Бастун, Т.В.Сак. К.: ІЗМН. 128 с.

	9. Дегтяренко Т.М., Вавіна Л.С. (2008). Корекційно-реабілітаційна робота в спеціальних дошкільних закладах для дітей з особливими потребами. Суми: ВТД «Університетська книга». 302 с. 10. Ільченко А.М. (2014). Вища освіта і Болонський процес / Автори-укладачі: А.М. Ільченко, С.В. Шейко. Полтава: РВВ ПДАА. 316 с. 11. Константинов О.В. (2014). Формування соціально-трудової компетентності учнів спеціальної школи та інклюзивного навчання. Кам'янець-Подільський: КПНУ імені Івана Огієнка. 27 с. 12. Лісова Л.І. (2015). Корекція навчальної діяльності молодших школярів з тяжкими порушеннями мовлення: Монографія. Кам'янець-Подільський: ТОВ Друк-Сервіс. 224 с. 13. Сімко А.І. (2014). Корекція психомоторики дітей-олігофренів дошкільного віку. Монографія. Кам'янець-Подільський: Друк-Сервіс. 180 с. 14. Сімко А.І. (2016). Фізична реабілітація дітей з особливостями інтелектуального розвитку. Кам'янець-Подільський: Друк-Сервіс. 136 с. 15. Скрипник Т.В. (2010). Феноменологія аутизму: Монографія. К.: Фенікс. 368 с. 16. Ткач О.М. Подолання мовленнєвих порушень у дітей з порушеннями інтелектуального розвитку / О.М. Ткач. Кам'янець-Подільський: Медобори-2006. 146с. 17. Шульженко Д.І. (2009). Основи психологічної корекції аутистичних порушень у дітей: Монографія. К.: Слово. 385с. 18. Чередніченко Н.В., Горбачова Д.М. (2016). Формування фонетико-графічної грамотності у молодших школярів із порушеннями мовленнєвого розвитку в умовах корекційного навчання. К.: ДІА. 212 с.
	Інтернет ресурси 1. Веб-сайт Міністерства освіти і науки України: https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-program-i 2. Журнал «Бюлетень ВАК України» № 9-10, 2011 р., нові вимоги до оформлення дисертацій і авторефератів дисертацій: 3. http://www.library.kpi.ua/system/files/byuleten_vak_ukr_9_10_2011.pdf 4. Урядовий портал – Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України: https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-zatverdzhennya-poryadku-organi-a957 5. http://logoclub.com.ua Логопедичний сайт, на якому зібрані методичні поради, практичні рекомендації та весь комплекс необхідних матеріалів для розвитку мовлення дітей, попередження та подолання мовленнєвих порушень, а також підвищення результативності корекційно-розвивальної роботи.

6. <http://www.logopedia.com.ua> Український логопедичний сайт для батьків, які піклуються про мовленнєвий розвиток дитини, для логопедів.
7. <http://logopedija.at.ua> «Логопедична новинка» Любові Чулак. Пропонується різний матеріал для логопедів, корекційних педагогів, батьків. Файли доступні для безкоштовного завантаження для зареєстрованих користувачів! Реєстрація безкоштовна.
8. <http://logopedu.com.ua> Клуб професійних логопедів. Клуб професійних логопедів – це сайт, призначений для ознайомлення логопедів, корекційних педагогів та просто небайдужих батьків з методикою подолання мовленнєвих порушень у дітей. Матеріали запропоновані українською мовою для закладів загальної середньої та дошкільної освіти.
9. <http://innagidkih.ucoz.com> Персональний сайт вчителя-логопеда Інни Жидких. Сайт для тих, кого цікавить логопедія.
10. <http://defectolog.by> Дефектолог. Портал призначений для широкого кола користувачів – вчителів-дефектологів, вихователів, вчителів-логопедів, адміністрації установ освіти, батьків учнів. На сайті Ви зможете познайомитися з нормативними документами, правовим забезпеченням навчального процесу, різними навчальними програмами, діагностичними матеріалами, спеціальною літературою, а також з новинами в системі професійної освіти в Республіці Білорусь.
11. <http://logopedia.by> Логопедія. На сторінках сайту Logopedia.by висвітлено актуальні питання сучасної логопедії і дефектології в цілому. Тут ви знайдете відповіді на найбільш хвилюючі Вас питання. Сайт розкриває питання дитячої логопедії. Даний сайт може бути корисний для батьків дітей дошкільного та молодшого шкільного віку, для логопедів і вчителів-дефектологів, а також для студентів.
12. <http://logoped.in.ua> Матеріали з діагностики та корекції порушень мовлення, статті для батьків, описи дидактичних ігор.
13. http://logopedija.at.ua/load/didaktichni_igri/2 Каталог логодидактичних ігор.
14. Журнал «Бюлетень ВАК України» № 9-10, 2011 р., нові вимоги до оформлення дисертацій і авторефератів дисертацій: http://www.library.kpi.ua/system/files/byuleten_vak_ukr_9_10_2011.pdf
15. <http://www.ussr.to/All/tishkovets/movva.html> Український тезаурус
16. library.iapm.edu.ua/metod/2328.pdf Бібліотека МАУП
17. <http://aqce.com.ua/> Збірник наукових праць «Актуальні питання корекційної освіти (педагогічні науки)